

'Alleen door alternatieven te formuleren, problemen te herdefiniëren en andere werkelijkheden te verbeelden, kunnen we de toekomst op een fundamentele manier voorbereiden en voorstelbaar maken'. *Charlotte Geldof - Nel Janssens*
PPS-site Picanol, Ieper | Laureaat Prijs Bouwheer 2009, categorie herbestemming

Over het belang van het ontwerpproces

Ruimte geven

Hoe 'maken' we het? **Samen**

Een bouwheer die bij een architectenbureau aanklopt met een droom, een ambitie of een wens heeft in de eerste plaats een vraag. Het eerste contact tussen bouwheer en ontwerper is vooral een aanzet en een aanleiding tot een intense samenwerking. Bouwheerschap gaat niet zozeer over klantenbetrokkenheid maar wel over partnerschap, waarbij de eigenheid van de partner en de ontwerper centraal staat. Ze willen samen werken aan een project dat nog niet bestaat. De bouwheer vraagt de ontwerper om voor hem of haar te verbeelden en te realiseren wat nog niet is: een samenzwering tussen bouwheer en ontwerper waarvoor een risico-engagement van beide partners nodig is. De bouwheer weet nog niet wat hij precies wil maar heeft wel ambities. Hij denkt in termen van vragen en niet van pasklare antwoorden.

De ontwerper wil zoeken naar een antwoord dat méér biedt dan de opdrachtgever verwacht of zich kan inbeelden. De toekomst moet nog 'gemaakt worden'. Er ligt geen pasklare oplossing op tafel maar wel een gezamenlijke uitdaging met nieuwe vragen en nieuwe antwoorden die moeten leiden tot een concreet en realiseerbaar project. Er zijn vooral open vragen en wensen waarbij voorwaarden en beperkingen kansen zijn.

De bouwheer moet op zoek naar een goede opdrachtformulering waarbij bepaalde behoeften aanleiding kunnen zijn voor meerdere open vragen zoals:

- Is een huis een plaats om het leven vast te leggen in stenen of een plaats voor verandering?
- Is er een samenhang tussen de plaats waar men bouwt en het landschap dat men bezet? Is de grond die men gaat bezetten ook voor de gemeenschap een meerwaarde? Is de bouwheer bereid zich in te passen in de bebouwde omgeving en hoe kan dit op een intelligente en subtiel manier?
- Is een bedrijfsgebouw een specifieke werkplaats of een ruimte waar de bedrijfsvoering kan geoptimaliseerd worden?
- Is een overheidsgebouw een herkenbare plek voor de burger of is het een politiek statement? En wat is het verband met de omgeving, het stadsleven, hoe geraakt men er en hoe komt men er weg?
- Is architectuur nostalgie, continuïteit of (multi)cultuur?
- Is duurzaamheid van een project soms tijdelijkheid of steevast langdurigheid?

De ontwerper als partner is op zoek naar aanleidingen voor het ontwerpen die zowel specifiek als universeel zijn:

- Is een bouwproject meer dan een driedimensionale omzetting van vierkante meters, functies en wensen?
- Welke meerwaarde kan de ontwerper bieden op het vlak van ruimte en gebruik, cultuur en traditie, ecologie en economie? Moet er verantwoording worden afgelegd ten opzichte van de burgers, ook over de bouwcost, het energieverbruik, de exploitatiekosten, het ecologische materiaalgebruik en zelfs over de ligging?
- Als je een gebouw maakt moet ook de omgeving (vormelijk, maar ook functioneel, cultureel...) er beter van worden. Pas dan kunnen we spreken van een kwalitatief gebouw. Hoe definiëren we dan de opdracht?
- Is bouwen consumeren of duurzaam investeren?
- Waarom iets nieuws maken als het al bestaat?

Niemand heeft bij de start van het project een antwoord op al die vragen. Gelukkig maar, anders zouden ontwerpers werken als supermarkten met kant-en-klare oplossingen in vierkante meters.

Wil een project echt een meerwaarde bieden, dan is elk ontwerpproces een traject dat leidt tot een resultaat dat cultureel-maatschappelijk en financieel méér biedt dan de aanleidingen en ideeën waarvan men vertrokken is.

Daarom gaat architectuur niet over het gekende maar over het ongekende, over wat nog niet zichtbaar is - omdat men het samen in een ontwerpproces kan bedenken. BUR0 II & ARCHI+I maakt van deze aanpak de kerngedachte van elk ontwerpproject dat leidt tot een volwaardig gebouw project. De opdrachtgever is dus veel meer dan een klant. Hij is een 'partner in crime' met de bedoeling dat de samenleving en de opdrachtgever er samen beter van worden.

BUR0 II & ARCHI+I | urban planning | architecture | engineering | interior design

Hoogleedsteenweg 415, B-8800 Roeselare | T +32 51 21 11 05 | F +32 51 22 46 74 | E info@buro2.be | www.buro2.be
 Bellevue 5, B-9050 Ledebeg [Gent] | T +32 9 210 17 10 | F +32 9 210 17 19 | E info@buro2.be | www.buro2.be
 Rue J. Jordaensstraat 18a, B-1000 Brussel-Bruxelles | T +32 2 641 88 00 | F +32 2 640 53 55 | E info@archi.be | www.archi.be

BUR0
 ARCHI+I

